

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

**ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ & ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΝ
Τμήμα Μελετών**

Αρ. πρωτ.: 3275
Αθήνα, 14/06/2022

Προς: ΠΙΝΑΚΑ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση: Κεφαλληνίας 45 & Κόμμα Τράκα
Τ.Κ. – Πόλη: 112 57 Αθήνα
Πληροφορίες: Ε. Μουτσοπούλου
Τηλέφωνο: 213 2124 740
eMail: eaadhsy@eaadhsy.gr
Τηλ. Κέντρο: 213 2124 700
Ιστότοπος: www.hsppa.gr
www.eaadhsy.gr

ΘΕΜΑ: «Παροχή διευκρινίσεων ως προς την αύξηση του κατώτατου μισθού και κατώτατου ημερομισθίου, σε συνέχεια της με αριθμ. πρωτ. 38866/21.04.2022 Υπουργικής Απόφασης».

Σε συνέχεια έκδοσης της υπ' αριθμ. 38866/21.04.2022 Απόφασης της Υπουργού Εργασίας με θέμα «Καθορισμός κατώτατου μισθού και κατώτατου ημερομισθίου για τους υπαλλήλους και τους εργατοτεχνίτες όλης της χώρας» (ΦΕΚ Β/2030), ο κατώτατος μισθός των υπαλλήλων αυξήθηκε στο ποσό των 713,00 ευρώ, ενώ και το κατώτατο ημερομίσθιο των εργατοτεχνιτών, επίσης, αυξήθηκε στο ποσό των 31,85 ευρώ. Η εν λόγω Υπουργική Απόφαση ισχύει ήδη από **01.05.2022**.

Η ως άνω μεταβολή του εργατικού κόστους έχει, ενδεχομένως, επιφέρει συνέπειες στις διαδικασίες ανάθεσης και εκτέλεσης, κυρίως, δημοσίων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών καθαριότητας ή/και φύλαξης (και στις οποίες, προφανώς, το κόστος εργασίας έχει υπολογισθεί στη βάση του προϋφιστάμενου κανονιστικού πλαισίου).

Καταρχήν, επισημαίνεται ότι, κατόπιν αντίστοιχης κανονιστικής μεταβολής το έτος 2019, η Αρχή είχε εκδώσει το υπ' αριθμ. πρωτ. **1050/19.02.2019 [(ΑΔΑ: ΩΖΟΑΟΞΤΒ-ΣΡΟ)** – ορθή επανάληψη] – έγγραφό της, με θέμα «*Διευκρινήσεις ως προς τις συνέπειες της αναπροσαρμογής του κατώτατου μισθού και του κατώτατου ημερομισθίου σε εν εξελίξει διαδικασίες ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών καθαριότητας ή/και φύλαξης*», στο οποίο και παραπέμπουμε, δεδομένου ότι, από ερμηνευτικής άποψης, ισχύουν τα ίδια αναφερόμενα σε αυτό ως προς τις εκκρεμείς διαδικασίες ανάθεσης, καθώς και ως προς τις ήδη συναφθείσες και εκτελούμενες συμβάσεις.

Περαιτέρω, προκειμένου οι αναθέτουσες αρχές να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά αντίστοιχες συνέπειες που προκύπτουν από αυξήσεις του εργατικού κόστους, οι οποίες επηρεάζουν τις διαδικασίες ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων και να εξασφαλίζουν την απρόσκοπτη συνέχεια αυτών, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με το άρθρο 53 (Περιεχόμενο εγγράφων της σύμβασης - Εξουσιοδοτική διάταξη) του ν. 4412/2016:

«1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρθρων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών.

2. Τα έγγραφα της σύμβασης, πλην της προκήρυξης σύμβασης του άρθρου 63 και της προκαταρκτικής προκήρυξης του άρθρου 62, σε περίπτωση που η τελευταία χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού, περιέχουν ιδίως:

[...]

θ) τις προϋποθέσεις αναπροσαρμογής του τιμήματος μετά από την κατακύρωση, εφόσον κρίνεται ότι απαιτείται τέτοιος όρος, σύμφωνα και με την παρ. 10,

[...]

10. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης παροχής γενικών υπηρεσιών, μπορεί να ορίζεται με σαφήνεια στα έγγραφα της σύμβασης όρος περί αναπροσαρμογής της τιμής, οι προϋποθέσεις και ο τρόπος αναπροσαρμογής αυτής.»

Από τις ως άνω διατάξεις, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 132 του ν. 4412/2016, συνάγεται ότι, κατά τη σύνταξη των εγγράφων της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή θα πρέπει να διαμορφώνει σαφείς και πλήρεις όρους, ιδίως ως προς την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης και τους όρους εκτέλεσης αυτής, συμπεριλαμβάνοντας, ενδεχομένως, σαφείς και ρητές ρήτρες αναθεώρησης τιμών, που θα της επιτρέψουν την ενεργοποίησή τους για την αντιμετώπιση αυξομειώσεων του εργατικού κόστους, εφόσον ενσκήψουν, κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των συμβάσεων.

Στο πλαίσιο αυτό η αναπροσαρμογή των τιμών της αρχικής σύμβασης σε ορισμένο ποσό ή μέχρι ενός προκαθορισμένου ποσοστού, δύναται να διενεργείται, εφόσον έχουν προβλεφθεί στα έγγραφα της σύμβασης (προκήρυξη, διακήρυξη, πρόσκληση, ανάλογα με το είδος της διαδικασίας) σαφείς και ακριβείς ρήτρες αναθεώρησης τιμών. Στις περιπτώσεις αυτές, είναι επιτρεπτή η τροποποίηση της αρχικής σύμβασης, σύμφωνα με τα σχετικά διαλαμβανόμενα στο άρθρο 132 παρ. 1 περ. α του ν. 4412/2016, [(Πρβλ. και Κατευθυντήρια Οδηγία 22/2017 (ΑΔΑ: 7ΜΥΤΟΞΤΒ-ΖΓΖ)].

Τα ανωτέρω αποτελούν έκφανση των γενικών αρχών που διέπουν το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με τις οποίες, οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να ενεργούν με διαφάνεια, να αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις, να προστατεύουν τόσο το δημόσιο συμφέρον όσο και τα συμφέροντα των ιδιωτών και να διασφαλίζουν τον ελεύθερο ανταγωνισμό (πρβλ. άρθρο 18 ν. 4412/2016).

Υπό το πρίσμα αυτό, σε περιπτώσεις που επίκεινται νομοθετικές ή κανονιστικές μεταβολές, όπως, εν προκειμένω, οι οποίες καθίστανται γνωστές, μέσω εξαγγελιών των εχόντων τη νομοθετική ή κανονιστική πρωτοβουλία, οργάνων ή γνωστοποίησης, με οποιονδήποτε άλλο τρόπο (π.χ. μέσω του τύπου) επικείμενων αλλαγών της νομοθεσίας ή κανονιστικών πράξεων (π.χ. υπουργικών αποφάσεων), οι οποίες συνεπάγονται ανατροπή της οικονομικής ισορροπίας των δημοσίων συμβάσεων, οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να εκτιμήσουν και εφόσον το κρίνουν απαραίτητο για την απρόσκοπτη εκτέλεση της σύμβασης, να περιλαμβάνουν στα έγγραφα της σύμβασης ρητές και σαφείς ρήτρες αναπροσαρμογής τιμών, προκειμένου να συνεχίζονται και να ολοκληρώνονται οι διαδικασίες ανάθεσης και εκτέλεσης αυτών χωρίς προβλήματα. Τούτο ισχύει ιδίως στην περίπτωση των συμβάσεων καθαριότητας ή / και φύλαξης, στις οποίες το εργατικό κόστος συμμετέχει κατά συντριπτικό ποσοστό στον προσδιορισμό της συνολικής αξίας της σύμβασης.

Αντίστοιχα, οι οικονομικοί φορείς, οι οποίοι καθίστανται κοινωνοί των ως άνω επικείμενων νομοθετικών ή κανονιστικών μεταβολών, οφείλουν, ομοίως, να διαμορφώνουν τις προσφορές τους με ρεαλιστικές τιμές, λαμβάνοντας υπόψη ενδεχόμενες τέτοιες μεταβολές, αξιολογώντας, ανά περίπτωση, τον επιχειρηματικό κίνδυνο που αναλαμβάνουν, καθώς, επίσης, εφόσον διατηρούν αμφιβολίες ως προς την εκτέλεση της σύμβασης σε περίπτωση αύξησης του κατώτατου μισθού για την οποία δεν προβλέπεται σαφής ρήτρα προαίρεσης στα έγγραφα της σύμβασης, να ζητούν σχετικές διευκρινίσεις επί των όρων της διακήρυξης από την εκάστοτε αναθέτουσα αρχή, ώστε να διαμορφώνουν αναλόγως τις προσφορές τους.

Στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε περαιτέρω διευκρίνιση.

Ο Πρόεδρος

Γεώργιος Καταπόδης

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Προέδρου
2. Γραφείο Νομικού Συμβούλου
3. Γραφείο Δημόσιων & Διεθνών Σχέσεων
4. Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Συμβάσεων
5. Διεύθυνση Μελετών & Γνωμοδοτήσεων
6. Διεύθυνση Συντονισμού
7. Διεύθυνση Ελέγχου
8. Αυτοτελές Γραφείο Θεσσαλονίκης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

- 1) Προεδρία της Δημοκρατίας
- 2) Βουλή των Ελλήνων
- 3) Όλα τα Υπουργεία / Γενικές-Ειδικές Γραμματείες

(Γραφεία κ. Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών, Υφυπουργών, Δ/νσεις Νομοθετικού έργου, Τμήματα Προμηθειών, προς περαιτέρω ενημέρωση και εποπτευομένων φορέων)

- Υπουργείο Οικονομικών
- Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων
- Υπουργείο Εξωτερικών
- Υπουργείο Εθνικής Άμυνας
- Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

(προς περαιτέρω κοινοποίηση και στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα [Πανεπιστήμια, Πολυτεχνεία, Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης])

- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
- Υπουργείο Υγείας
- Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
- Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη
- Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

(προς περαιτέρω κοινοποίηση στις Εφορείες Αρχαιοτήτων),

- Υπουργείο Δικαιοσύνης
- Υπουργείο Εσωτερικών
- Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου
- Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης
- Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών
- Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής
- Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
- Υπουργείο Τουρισμού
- Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας
- Υπουργό Επικρατείας, κ. Γεώργιο Γεραπετρίτη
- Υφυπουργό στον Π/Θ, κ. Ιωάννη Οικονόμου

- Υφυπουργό στον Π/Θ, κ. Χρήστο Τριαντόπουλος
- Υπουργό Επικρατείας, κ. Χρήστο –Γεώργιο Σκέρτσος

• Γενική Γραμματεία Π/Θ, Γενικό Γραμματέα κ. Γρηγόριο- Αλέξανδρο Δημητριάδη

4) Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων

(προς περαιτέρω ενημέρωση και των Ειδικών Υπηρεσιών και Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης ν. 3614/2007 και Μονάδας Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (ΜΟΔ Α.Ε.)

5) Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων (Γρ. Γενικού Γραμματέα)

6) Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών (Γρ. Γενικού Γραμματέα)

7) Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας (ΕΚΑΠΥ), (προς περαιτέρω κοινοποίηση και στις Υγειονομικές Περιφέρειες (ΥΠΕ), τα νοσοκομεία και τους εποπτευόμενους φορείς Υπουργείου Υγείας, Τμήματα Προμηθειών)

8) Όλες τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις

(Γραφεία κ. Γενικών Γραμματέων, Δ/νσεις Νομοθετικού)

(προς περαιτέρω κοινοποίηση και στους ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού, Τμήματα/Γραφεία Προμηθειών)

- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου – Δυτικής Ελλάδας – Ιονίου
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας – Θράκης

9) Ανεξάρτητες Αρχές (Γραφεία κ. Προέδρων)

10) Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου, Μονάδα Παρακολούθησης Διαγωνισμών και Συμβάσεων

